

Sygn. akt I C 105/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi Wydział I Cywilny

w następującym składzie :

Przewodniczący : SSR Joanna Borkowska

Protokolant : st. sekr. sąd. Milena Bartłomiejczyk

po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2016 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa K. S. (1)

przeciwko Gminie M. Ł. – Zarządowi Dróg i (...)

z udziałem interwenienta ubocznego po stronie pozwanej (...) S.A. V. (...) w W.

o zapłatę

1. zasądza od Gminy M. Ł. – Zarządu Dróg i (...) na rzecz K. S. (1):

a. kwotę 12 500 (dwanaście tysięcy pięćset) złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty,

b. kwotę 893 (osiemset dziewięćdziesiąt trzy) złotych tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty,

c. kwotę 2 658,69 złotych (dwa tysiące sześćset pięćdziesiąt osiem złotych sześćdziesiąt dziewięć groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

1. oddała powództwo w pozostałym zakresie;

2. nakazuje pobrać od pozwanego Gminy M. Ł. – Zarządu Dróg i (...) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 314 (trzysta czternaście) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt I C 105/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 1 lutego 2013 r. powód K. S. (1), reprezentowany przez pozwanego Z. B., wniósł o zasądzenie od pozwanej Gminy M. Ł. – Zarządu Dróg i (...) na rzecz powoda kwoty 7.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty, kwoty 500 zł tytułem odszkodowania za koszty opieki i pomocy ze strony osób trzecich wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, a także o ustalenie, że pozwana Gmina M. Ł. – Zarząd Dróg i (...) ponosi odpowiedzialność za skutki wypadku z dnia 18 maja 2012 r. mogące się pojawić w przyszłości.

W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik wskazał, iż w dniu 18 maja 2012 r. powód idąc ciągiem pieszym na ul. (...) w Ł. potknął się o szczelinę w chodniku i doznał złamania podgłowego kości promieniowej prawej. Doznane obrażenia wywołały u powoda ból i cierpienie, utrudnienia w życiu codziennym po wypadku. Ubezpieczyciel bezpośredniego sprawcy zdarzenia wypłacił poszkodowanemu odszkodowanie w wysokości 3.858,50 zł uznając 50% przyczynienie się poszkodowanego do zaistnienia zdarzenia. Powód wskazał, iż uwzględniając rozmiar jego cierpienia zasadnym jest przyznanie na jego rzecz zadośćuczynienia w kwocie co najmniej 20.000 zł jednakże tymczasowo ogranicza tę kwotę i dochodzi 7.000 zł. Powód dochodzi również odszkodowania za koszty opieki i pomocy osób trzecich w wymiarze 5 godzin dziennie przez okres 4 tygodni, a następnie 2 godziny dziennie przez okres 4 tygodni.

/pozew k. 2 – 4/

W odpowiedzi na pozew z dnia 6 marca 2013 r. pozwana Gmina Ł. – Zarząd Dróg i (...), reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniosła o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Jednocześnie pełnomocnik pozwanego wniósł o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze interwenienta ubocznego (...) S.A. V. (...) Oddział w Ł. wskazując, iż pozwanego łączy z interwenientem umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

Pozwany zakwestionował roszczenie powoda zarówno co do zasady jak i co do wysokości. Pozwany wskazał, iż powód dochodzi pozwem roszczeń z tytułu potknięcia się na chodniku w ciągu pieszym przy ul. (...) prowadzącym od strony przystanku nr (...) w stronę osiedla, podczas gdy w wezwaniu do zapłaty z dnia 21 czerwca 2012 r. i w oświadczeniu powód oświadczył, iż przewrócił się o wystające nierówne płytki chodnikowi idąc chodnikiem przy ul. (...), na potwierdzenie czego załączył oświadczenia J. P. i S. K., a także dokumentację fotograficzną. Powoduje to niewiarygodność oświadczeń powoda co do miejsca wystąpienia upadku, jego przyczyn, przebiegu i skutków.

/odpowieź na pozew z dn. 6.03.2013 r. k. 44 – 47/

W dniu 31 maja 2013 r. (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W., reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, zgłosiło po stronie pozwanego interwencję uboczną i wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz interwenienta ubocznego kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz kwoty 17 zł tytułem zwrotu kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pisma interwenient uboczny wskazał, iż neguje roszczenia zgłaszane przez powoda zarówno co do zasady jak co do wysokości. Interwenient uboczny poparł wnioski i twierdzenia pozwanego wskazane w odpowiedzi na pozew odnośnie rozbieżności w zgłoszeniu przez powoda roszczenia dotyczącej miejsca zdarzenia. Nadto wskazał, iż wypłacone w toku postępowania likwidacyjnego świadczenie było wystarczającym w świetle doznanych przez powoda obrażeń. Przyjęcie zaś przyczynienia się poszkodowanego w wysokości 50% do zaistnienia zdarzenia było uzasadnione, gdyż zachowanie powoda nie nosiło znamion zachowania należytej staranności i roztropnej dbałości o własne życie i zdrowie.

/pismo z dn. 31.05.2013 r. k. 76 – 86/

Pismem procesowym z dnia 23 lutego 2015 r. pełnomocnik powoda rozszerzył powództwo, wnosząc o zasądzenie od pozwanej Gminy Ł. na rzecz powoda dodatkowo, tj. ponad dotychczas dochodzone kwoty:

- kwoty 5.500 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty;
- kwoty 773 zł tytułem odszkodowania za koszty opieki i pomocy osób trzecich wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pisma pełnomocnik powoda podniósł, iż rozszerzenie powództwa jest wynikiem stwierdzenia przez biegłych stopnia rozmiaru trwałego uszczerbku na zdrowiu powoda oraz koniecznych kosztów opieki osób trzecich nad nim.

/pismo procesowe z dn. 23.02.2015 r. k. 182 – 183/

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 18 maja 2012 r. o godzinie 8 rano powód wracał z pracy z kolegą P. P. ciągiem pieszym przy ul. (...) w Ł. od przystanku w kierunku osiedla. Była to zwyczajowa powrotna droga powoda do domu. W dniu zdarzenia była dobra widoczność. Ulicę (...) z osiedlem łączył ciąg chodnikowy, wyłożony płytami chodnikowymi – szeroki na 3 płyty. Pomiedzy nierówno ułożonymi płytami występowała szeroka wyrwa, zarośnięta trawą, a stan chodnika utrudniał pieszym poruszanie się. Był niezadowalający, trudno jest przejść nim z wózkiem dziecięcym a także w butach na obcasach. Powód prawą nogą wpadł w szczelinę między płytami chodnikowymi i przewrócił się na prawą rękę.

/zeznania świadka P. P. , protokół rozprawy z dn. 16.01.2014 r. k. 123 – 132, dokumentacja fotograficzna k. 11 – 15, k. 62 – 63, zeznania świadka B. S. , protokół rozprawy z dn. 16.01.2014 r. k. 123 – 132/

Powód z powodu narastającego bólu udał się do szpitalu im. K., gdzie został zaopatrzony w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym. Po wykonaniu badania RTG łokcia prawego rozpoznano złamanie podgłowe prawej kości promieniowej i założono szynę gipsową ramienno-dłoniową. Powód był zdolny do pracy od 30 czerwca 2012 r. Powód z powodu ograniczenia ruchomości prawego stawu łokciowego zgłosił się do poradni ortopedycznej, gdzie otrzymał skierowanie na dalszą rehabilitację.

/dokumentacja medyczna k. 20 – 33 verte /

Przez sześć tygodni powód miał rękę w gipsie, następnie przechodził rehabilitację, na którą najpierw wozila go żona, a później dojeżdżał autobusem. W tym czasie powód nie przyjmował leków, ale do końca czerwca przebywał na zwolnieniu lekarskim. Powód jest praworęczny, przy lewej ręce ma obcięte trzy palce.

Przez czas unieruchomienia ręki w gipsie powodowi pomagała żona oraz dzieci. Opieka polegała na myciu, goleniu, ubieraniu, a także przygotowywaniu posiłków. Powód nie mógł się również zajmować wnuczkami, dla którego na ten czas trzeba było znaleźć opiekunkę. Żona przejęła również wszystkie obowiązki domowe, którymi dotychczas małżonkowie się dzielili. Po zdjęciu gipsu powód jeszcze przez pewien czas potrzebował pomocy np. w zakupach.

Powód nadal odczuwa skutki zdarzenia, m.in. przy zmianie pogody.

/zeznania świadka B. S. , protokół rozprawy z dn. 16.01.2014 r. k. 123 – 132; dowód z przesłuchania powoda na rozprawie w dn. 15.03.2013 k. 230 – 236 potwierdzający informacyjne wyjaśnienia złożone na rozprawie w dn. 16.01.2014 r. k. 123 – 132/

Zarządcą drogi położonej przy ul. (...) jest Gmina Ł. – Zarząd Dróg i (...) w Ł., posiadający w dacie zdarzenia szkodzącego ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w (...) S.A. V. (...).

/bezsporne/

(...) S.A. V. (...) przyznał K. S. (2) zadośćuczynienie w kwocie 6.000 zł, odszkodowanie za koszty opieki osób trzecich w kwocie 1.596 zł oraz za koszty leczenia w kwocie 121 zł przyznając kwotę pomniejszając o połowę z uwagi na uwzględnienie 50% przyczynienia się poszkodowanego.

/decyzja z dn. 18.05.2012 r. k. 17, pismo z dn. 31.08.2012 r. k. 19/

W dniu 6 lipca 2012 r. działająca w imieniu powoda kancelaria „pro juris” zgłosił Zarządowi Dróg i (...) w Ł. roszczenie o wypłatę należnego odszkodowania z tytułu zadośćuczynienia w kwocie 25.000 zł, kosztów opieki w kwocie 1.800 zł oraz zwrotu kosztów leczenia w szacunkowej kwocie 300 zł.

/bezsporne, wezwanie do zapłaty z dn. 6 lipca 2012 r. k. 55 - 58/

Pismem z dnia 30 lipca 2012 r. Zarząd Dróg i (...) w Ł. poinformował, iż na podstawie polisy nr (...) przesłał wniosek K. S. (2) w sprawie odszkodowania.

/pismo z dn. 30.07.2012 r. k. 38/

Stawka pełnej odpłatności za usługi opiekuńcze w dni powszednie od poniedziałku do piątki w okresie od stycznia 2011 r. do czerwca 2013 r. wynosiła 9,5 zł/h, zaś w dni wolne od pracy 19 zł.

/pismo MOPS w Ł. k. 184/

Wskutek wypadku z dnia 18 maja 2012 r. powód doznał złamania podgłowego kości promieniowej prawej bez przemieszczenia odłamów, co stanowi trwały uszczerbek na zdrowiu powoda dotyczący schorzeń ortopedycznych będących skutkiem wypadku w wysokości 5%.

Z punktu widzenia ortopedii zakres cierpień fizycznych i psychicznych powoda w następstwie wypadku był miernego stopnia z uwagi na brak hospitalizacji i leczenia operacyjnego, ale też na unieruchomienie gipsowe. Do chwili obecnej powód ma okresowe dolegliwości bólowe prawego łokcia powysiłkowe i przy zmianach pogody oraz ograniczenie sprawności prawej ręki przy chwytaniu ciężkich przedmiotów.

Powód w okresie 1 miesiąca wymagał w związku ze złamaniem podgłowym kości promieniowej całkowitej pomocy osób trzecich przy prowadzeniu gospodarstwa domowego w wymiarze 2 godzin dziennie i częściowej pomocy przy pielęgnacji podstawowej w wymiarze 2 godzin dziennie. Po zdjęciu gipsu powód potrzebował pomocy w wymiarze 1 godziny dziennie przez 2 tygodnie. Obecnie powód nie wymaga pomocy osób trzecich.

Rokowania powoda na przyszłość są pomyślne. Złamanie nie miało istotnych przemieszczeń odłamów, wygoiło się prawidłowo. Sprawność kończyny nie powinna ulegać pogorszeniu. Powód nie wymaga dalszego leczenia w związku z przebyłym urazem, może jedynie doraźnie potrzebować leków przeciwbólowych.

/opinia biegłego sądowego z zakresu (...) z dn. 16.04.2014 r. k. 144 – 149/

Z punktu widzenia rehabilitacji medycznej skutek wypadku z dnia 18 maja 2012 r. powód doznał złamania podgłowego kości promieniowej prawej bez przemieszczenia, które wygoiło się prawidłowo, z dyskretnym ograniczeniem ruchomości oraz z przewlekłym, przeciążeniowym zespołem bólowym łokcia prawego, co stanowi trwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 5%.

Cierpienia fizyczne i psychiczne w chwili urazu i miesięcznego unieruchomienia były umiarkowanego stopnia, zaś w okresie usprawniania i okresowo nadal – lekkiego stopnia.

W okresie 1 miesiąca unieruchomienia i 2 tygodni po zdjęciu gipsu, biorąc pod uwagę niesprawność ręki lewej po przebytych wcześniej amputacjach powód był całkowicie uzależniony od osób trzecich. Przez 1 miesiąc wymagał całkowitej pomocy co najmniej w wymiarze 4 godzin dziennie, a przez 2 tygodnie po zdjęciu unieruchomienia całkowitej pomocy 2 godziny dziennie. Przez dalszy 1 miesiąc usprawniania wymagał częściowej pomocy w wymiarze 1 godziny dziennie.

Rokowania powoda na przyszłość z punktu widzenia rehabilitacji medycznej są pomyślne. Powód oprócz doraźnego stosowania leków przeciwbólowych może uczęszczać na zabiegi fizjoterapeutyczne w ramach ubezpieczenia NFZ.

/opinia biegłego sądowego z zakresu rehabilitacji medycznej E. B. k. 172 – 175/

Zarządcą drogi i chodnika położonego przy ul. (...) w Ł. jest Gmina M. Ł. – Zarząd Dróg i (...) w Ł..

/bezsporne/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o materiał dowodowy zgromadzony w aktach sprawy. Ustalając zasadę odpowiedzialności pozwanego i okoliczności zdarzenia z dnia 18 maja 2012 r. Sąd oparł się na dowodzie z zeznania świadka P. P., który towarzyszył powodowi w drodze powrotnej z pracy w dniu zdarzenia i udzielił mu pierwszej pomocy w tym zakresie. Wysokość doznanej przez powoda krzywdy i szkody Sąd ustalił natomiast opierając się o dokumentację medyczną powoda, dowody z opinii biegłych z zakresu ortopedii oraz rehabilitacji medycznej, a także na zeznaniach świadka B. S. i samego powoda. Sąd nie znalazł podstaw, aby zeznaniom tym odmówić wiary, albowiem Sąd ocenił je jako spójne, niesprzeczne i wiarygodne.

Jednocześnie Sąd odmówił wiary zeznaniom świadków S. P., J. P. oraz S. K. ze wskazanych poniżej względów. Zeznania świadków SA niekonsekwentne, wzajemnie się wykluczające i sprzeczne z resztą zgromadzonego materiału w sprawie. Nadto ujawnione okoliczności w ocenie Sądu uzasadniają złożenie zawiadomienia w trybie art. 304 par. 2 kpk.

Powód K. S. (1) zeznał, iż następnego dnia po zdarzeniu skontaktował się z kolegą pracy, S. P., o którym wiedział, iż współpracuje on z firmą zajmującą się dochodzeniem roszczeń odszkodowawczych, kolega zaś zaproponował współpracę. Jednocześnie powód wiarygodnie i konsekwentnie zeznawał, iż w momencie gdy zorientował się, iż kolega zamierza wskazać inne miejsce zdarzenia niż rzeczywiste, którego stan uzasadniałby dochodzenie roszczeń w większym zakresie oraz, iż gromadzi on dokumenty w postaci oświadczeń „świadków zdarzenie”, którzy faktycznie nimi nie byli – zrezygnował z współpracy z S. P..

Jednocześnie wskazać należy, iż ujawnione okoliczności w żaden sposób nie przesądzają o niewiarygodności zeznań powoda i świadka P. w zakresie samego faktu zaistnienia zdarzenia, jego rzeczywistego miejsca czy konsekwencji zdarzenia dla zdrowia powoda. W sprawie nie ujawniono okoliczności mogących podważyć zeznania świadka P., a skutki zdarzenia dla stanu zdrowia powoda ustalono w oparciu o wiarygodną opinię biegłego.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie strona powodowa dochodziła uzupełniającego zadośćuczynienia i odszkodowania za krzywdę i szkodę poniesioną w związku z obrażeniami ciała doznanymi w wyniku potknięcia się na nierównym chodniku. Strona pozwana oraz występujący po jej stronie interwenient uboczny kwestionowali zarówno zasadę jak i wysokość dochodzonego roszczenia. Kwestionowanie zasady odpowiedzialności opierało się o podważenie zasadności roszczenia w związku z występującymi w twierdzeniach strony powodowej rozbieżnościami dotyczącymi dokładnego miejsca zdarzenia szkodzącego.

Stosownie do treści art. 20 ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (tj. Dz.U. z 2015 r. poz. 460 ze zm.) zobowiązanym do utrzymania nawierzchni drogi, chodników, drogowych obiektów inżynierskich, urządzeń zabezpieczających ruch i innych urządzeń związanych z drogą, z wyjątkiem części pasa drogowego, o których mowa w art. 20f pkt 2 jest zarządcą drogi.

W niniejszej sprawie, odpowiednio do regulacji wynikającej z art. 19 komentowanej ustawy, zarządcą drogi i chodnika położonego przy ul. (...) w Ł. jest Gmina M. Ł. – Zarząd Dróg i (...) w Ł.. Okoliczność ta była niekwestionowana przez stronę pozwaną ani też interwenienta ubocznego. Sąd ustalił, iż miejscem zdarzenia szkodzącego z dnia 18 maja 2012 r. był ciąg pieszy znajdujący się przy ul. (...) od przystanku autobusowego w stronę osiedla – a więc zgodnie z twierdzeniem powoda zawartym w pozwie. Ustalenie to Sąd poczynił w oparciu o zeznania świadka P. P., który towarzyszył powodowi w drodze powrotnej z pracy w dniu zdarzenia i udzielił mu pierwszej pomocy w tym zakresie. Sąd uznał zeznania świadka za wiarygodne w tym zakresie i przyznał im wiarę w całości. Świadek jest współpracownikiem powoda. Czasem pracują na tych samych zmianach i wracają razem. Powód przedstawił

nadto dokumentację fotograficzną przedstawiającą miejsce zdarzenia, którego prawdziwość potwierdził świadek. Z przedstawionych zdjęć obrazujących ciąg pieszy na którym doszło do potknięcia w sposób jednoznaczny wynika, iż stan chodnika w tym miejscu jest niezadowalający – płyty chodnikowe ułożone są nierówno, zaś pomiędzy nimi istnieje szczelina, co dodatkowo świadczy o możliwości potknięcia się przez powoda właśnie w tym miejscu.

Mając na uwadze powyższe zasadę odpowiedzialności w niniejszej sprawie wyznacza art. 415 k.c. Stosownie do tego przepisu, kto z winy swojej wyrządził drugiemu szkodę zobowiązany jest do jej naprawienia. Przesłankami pozwalającymi na przyjęcie powyższej odpowiedzialności są: powstanie szkody, zdarzenie, z którym ustawa wiąże obowiązek odszkodowawczy (czyn niedozwolony) oraz związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem a szkodą, to jest szkoda ma być zwykłym następstwem takiego zdarzenia.

W chwili zdarzenia zobowiązany do utrzymania należytego stanu nawierzchni chodnika zarządca drogi był objęty ochroną ubezpieczeniową udzielaną przez interwenienta ubocznego (...) Spółkę Akcyjną V. (...) w W.. W toku prowadzonego postępowania likwidacyjnego wskazane Towarzystwo (...) uznało swoją odpowiedzialność za przedmiotowe zdarzenie co do zasady, przyznało i wypłaciło powodowi kwotę 3.798 zł, uwzględniając 50% przyczynienia się powoda do postania szkody.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Zasada ta znajduje również swoje odzwierciedlenie w art. 232 k.p.c. stanowiącym, iż strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Należy podkreślić, że zgodnie z obowiązującymi normami prawnym, obowiązek zapewnienia możliwości bezpiecznego poruszania po pozostających w jego władaniu ulicach spoczywa na zarządcy drogi.

W ocenie Sądu powód zdołał wykazać, iż pozwany zaniechał wypełnieniu przedmiotowego obowiązku. Jak już zostało wskazane, powód przedstawił dokumentację fotograficzną, a także dowody z zeznań świadków P. P. i swej żony B. S., które w sposób wystarczający wykazały, iż stan chodnika będącego ciągiem pieszym między ulicą (...) a osiedlem był wysoce niezadowalający. Chodnik ułożony był bowiem na szerokość 3 płyt chodnikowych, nierówno, a na dodatek przez środek biegła szczelina zagrażająca jednolitości podłoża. Z zeznań świadka B. S. wynika jednoznacznie, iż stan chodnika sprawiał trudności przy przechodzeniu po nim czy też było niemożliwym przejechanie po nim z wózkiem. Sąd uznał zatem, iż pozwany nie wywiązał się ze swego obowiązku utrzymania chodnika w należyтым stanie, co powodowało przyjęcie jego odpowiedzialności za zdarzenie z dnia 18 maja 2012 r.

Wskazać również należy, iż chybionym był zarzut interwenienta ubocznego dotyczący przyczynienia się poszkodowanego. Art. 362 k.c. przewiduje, iż jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Ciężar wykazania, iż powód przyczynił się do szkody tj. naruszył zasady ostrożności uzasadniające przyjęcie jego współodpowiedzialności w zaistnieniu zdarzenia spoczywa na stronie tę okoliczność kwestionującej. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie interwenient uboczny tę okoliczność podnoszący, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, nie zdołał wykazać, iż powód w jakikolwiek sposób przyczynił się do zaistnienia zdarzenia i jego wysokości. Twierdzenie to pozostało gołosłowne wobec braku zgłoszenia przez interwenienta jakichkolwiek środków dowodowych mogących wykazać jego prawdziwość. W ocenie Sądu przyczynienia się powoda nie przesądza również okoliczność, iż chodnik w miejscu zdarzenia był szeroki i zasadniczo w dobrym stanie, zaś powód szedł akurat chodnikiem zniszczonym. Należy przy tym mieć na uwadze, iż nie sposób wymagać od pieszych, aby znali wszystkie ubytki w nawierzchni w okolicy, a także aby idąc chodnikiem zaniechali jakichkolwiek innych czynności takich jak np. rozmowa celem wyłącznie obserwowania nawierzchni. Pieszy poruszając się oficjalnym ciągiem komunikacyjnym ma prawo oczekiwać, iż podmiot odpowiedzialny za stan chodnika będzie go utrzymywał w należyтым porządku. Z uwagi na powyższe Sąd nie znalazł podstaw do uznania, iż powód przyczynił się do zaistnienia szkody.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, iż pozwany ponosi odpowiedzialność co do zasady za szkodę doznaną przez powoda wskutek zdarzenia z dnia 18 maja 2012 r.

Ustalenie odpowiedzialności strony pozwanej za skutki wypadku pozwala na ustalenie odpowiedniej kwoty zadośćuczynienia i skapitalizowanej renty przysługującej powodowi.

Przepis art. 444 § 1 k.c. przewiduje, że w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Stosownie zaś do treści art. 445 § 1 k.c. w takich wypadkach możliwym jest przyznanie poszkodowanemu odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (szkodę niemajątkową), wyrażającą się w doznanym bólu, cierpieniu, ujemnych doznaniach psychicznych. Zadośćuczynienie jest świadczeniem o charakterze kompensacyjnym i jako takie musi mieć odczuwalną wartość ekonomiczną, przy czym jednocześnie nie może być nadmierne. Do podstawowych kryteriów oceny w tym zakresie zalicza się stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, trwałość obrażeń, prognozy na przyszłość, wiek poszkodowanego, skutki w zakresie życia osobistego oraz zawodowego, konieczność wyrzeczenia się określonych czynności życiowych, korzystania z pomocy innych osób, czy wreszcie stopień przyczynienia się poszkodowanego i winy sprawcy szkody (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 czerwca 1968 roku, I PR 175/68, OSNCP 1968, nr 2, poz.37; Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej z dnia 8 grudnia 1973 roku, III CZP 37/73, OSNCP 1974, nr 9, poz.145; Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 września 2002 roku, IV CKN 1266/00, niepubl; Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 sierpnia 1980 roku, IV CR 238/80, OSNCP 1981, nr 5, poz.81; Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 stycznia 2004 roku, I CK 131/03, OSNC 2004 r., nr 4, poz. 40).

Sposób ustalenia wysokości zadośćuczynienia nie został uregulowany przez ustawodawcę, natomiast stał się przedmiotem szerokich wypowiedzi doktryny i orzecznictwa. Spośród rozlicznych koncepcji wskazać należy główną: zadośćuczynienie powinno pozostawać w rozsądnych granicach – z jednej strony zadośćuczynienie powinno rekompensować doznaną szkodę niemajątkową (łagodzić skutki naruszenia zdrowia) – z drugiej jednak winno także odpowiadać aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (por. Sąd Najwyższy w wyrokach: z dnia 12.09.2002 r., sygn. akt IV CKN 1266/00, publ. Lex 80272, z 06.06.2003 r., sygn. akt IV CKN 213/01, publ. Lex 141396).

Przekładając powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd doszedł do przekonania, iż zadośćuczynienie adekwatne w stosunku do doznanej szkody stanowi kwota 15.500 zł.

Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia Sąd uwzględnił wysokość trwałego uszczerbku na zdrowiu fizycznym tj. 5 %. Powód w wyniku wypadku doznał również ujemnych przeżyć w postaci cierpień fizycznych o umiarkowanym stopniu w okresie unieruchomienia ręki w opatrunku gipsowym, a następnie o stopniu nieznacznym w okresie usprawniania.

Na rozmiar doznanej przez powoda krzywdy znaczący wpływ miał również fakt, iż w okresie unieruchomienia ręki w opatrunku gipsowym doznawał utrudnienia w czynnościach życia codziennego co powodowało konieczność korzystania z pomocy innych osób w czynnościach życia codziennego. Dolegliwości z tym związane były szczególnie uciążliwe, gdyż powód w drugiej ręce – nieuszkodzonej w wyniku zdarzenia – nie posiada trzech palców, co znacznie ograniczało jej sprawność. Powód do chwili obecnej odczuwa skutki wypadku – ręką jest w lekkim stopniu ograniczona w ruchomości, a nadto powód okazjonalnie odczuwa bóle spowodowane zmianą pogody oraz nadmiernym wysiłkiem.

Z drugiej jednak strony należało wziąć pod uwagę, iż powód nie był zmuszony do przyjmowania lekarstw, nie był hospitalizowany ani też nie przeszedł zabiegu chirurgicznego. Nie bez znaczenia na wysokość krzywdy powoda ma również fakt, iż rokowania powoda co do jego stanu zdrowia są dobre.

Uwzględniając wszystkie powyższe okoliczności, rozmiar cierpień powoda, trały uszczerbek na zdrowiu oraz ograniczenia w życiu codziennym Sąd uznał, iż zadośćuczynienie adekwatne w stosunku do doznanej szkody stanowi kwota 15.500 zł. Z uwagi na powyższe, uwzględniając wyłaconą w toku postępowania likwidacyjnego kwotę 3.000 zł z tytułu zadośćuczynienia, Sąd uznał żądanie kwoty 12.500 zł za zasadne, wobec czego orzekł jak w punkcie 1. a. sentencji wyroku.

Zgodnie z treścią art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia poszkodowany ma możliwość dochodzenia od sprawcy naprawienia szkody. Wskazany przez ustawodawcę zakres należnego odszkodowania jest szeroki, albowiem obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu. Stosownie do § 2 cytowanego przepisu w sytuacji gdy poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Jeżeli w chwili wydania wyroku szkody nie da się dokładnie ustalić poszkodowanemu może być przyznana renta tymczasowa (§ 3). Obowiązek kompensaty kosztów obejmuje wszelkie koszty wywołane uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, a więc wszystkie niezbędne i celowe wydatki, bez względu na to, czy podjęte działania przyniosły poprawę zdrowia (por. wyrok SN z dnia 9 stycznia 2008 r., II CSK 425/07, Mon. Praw. 2008, nr 3, s. 116).

W oparciu o powyższe Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę 893 zł tytułem odszkodowania za poniesione koszty opieki osób trzecich. Wymiar koniecznej opieki sprawowanej przez osoby trzecie nad powodem Sąd ustalił w oparciu o opinie biegłych, w szczególności w oparciu o opinię biegłego z zakresu rehabilitacji medycznej, który szczegółowo uzasadnił, iż potrzeba opieki nad poszkodowanym była zwiększona z uwagi na brak palców lewej ręki. W oparciu o nie Sąd doszedł do przekonania, iż powód wymagał opieki osób trzecich w wymiarze: 4 godzin dziennie przez pierwszy miesiąc po wypadku, 2 godzin dziennie przez kolejne 2 tygodnie, 1 godzina dziennie przez następny miesiąc, co składało się łącznie na kwotę 2 489 złotych. Przy uwzględnieniu wypłaconego powodowi w toku postępowania likwidacyjnego świadczenia z tego tytułu w wysokości 1.596 zł, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 893 zł. W pozostałym zakresie powództwo w tym względzie podlegało oddaleniu.

Należna stawka za godzinę opieki osób trzecich w od 29 czerwca 2009 r. w wymiarze odpowiednio 9,5 zł oraz 19 zł została ustalona w oparciu o przedstawione zaświadczenie z MOPS w Ł..

O odsetkach ustawowych od zasądzonego na rzecz powoda świadczenia Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 817 § 1 k.c. i zasądził je zgodnie z żądaniem pozwu. Jak wynika bowiem ze złożonych dokumentów, pełnomocnik powoda pismem z dnia 6 lipca 2012 r. zgłosił szkodę stronie pozwanej. Uwzględniając czas potrzebny na doręczenia pisma zawierającego szkodę oraz termin 30 dni na zaspokojenie roszczeń, termin do zapłaty świadczenia na rzecz powoda opłynął w dniu 15 sierpnia 2012 r. Zasadnym zatem było zasądzenie odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia od dnia następującego po tej dacie.

W niniejszej sprawie powód dochodził również ustalenia odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące się u powoda ujawnić w przyszłości, jednakże Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia żądania w tym zakresie. Rozstrzygając o możliwości ustalenia odpowiedzialności pozwanego za takie szkody niezbędnym jest uprzednie ustalenie, że po stronie powoda istnieje interes prawny w takim rozstrzygnięciu. Takowy zaś interes może istnieć, jeżeli z danego zdarzenia wynikają dalsze jeszcze skutki, których dochodzenie w drodze powództwa o świadczenie nie jest możliwe lub nie jest na razie aktualne. Poszkodowany w procesie o roszczenia za szkody na osobie może określić podstawę żądanego odszkodowania jedynie w zakresie tych skutków, które już wystąpiły, nie ma zaś możliwości wskazać tychże, które jeszcze nie zostały ujawnione. Uwzględnienie powództwa o ustalenie odpowiedzialności stanowi dla poszkodowanego znaczące ułatwienie przy dochodzeniu kolejnych roszczeń, nawet wówczas, gdy wystąpią po upływie terminu przedawnienia (tak Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 17 kwietnia 1970, III PZP 34/69, OSNC 1970 r., nr 12, poz. 217). Rozważając ostatecznie zagadnienie należy jednak wskazać, iż zgodnie z aktualną treścią art. 442¹ § 3 k.c. przedawnienia roszczenia nie może zająć skutek baku informacji poszkodowanego co do jej źródeł. W razie bowiem wyrządzenia szkody na osobie, przedawnienie roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia.

W rozpoznawanej sprawie na podstawie opinii obu biegłych Sąd ustalił, iż obecnie rokowania powoda na przyszłość są dobre. Powód został prawie całkowicie wyleczony, złamanie nie miało przemieszczeń. Powodowi dolegają jedynie przewlekłe okazjonalne bóle spowodowane przeciążeniem fizycznym oraz zmianami pogody, jednakże brak jest podstaw do przypuszczania, iż stan zdrowia powoda w tym zakresie ulegnie pogorszeniu. Wobec powyższego nie istniały podstawy do uwzględnienia żądania powoda na podstawie art. 189 k.p.c.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. tj. w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Pozwany przegrał postępowanie w całości, a zatem winien zwrócić powodowi wszystkie poniesione przez niego koszty postępowania niezbędnego do celowego dochodzenia praw i roszczeń w łącznej wysokości 2.658,69 zł. Na wskazaną kwotę składają się: 375 zł tytułem opłaty od pozwu, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, kwoty 526,29 zł (k. 158), 473,71 zł (k.177) oraz 62,69 zł (k.181) tytułem wynagrodzenia biegłych, a także 1.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2014.1025 z dnia 2014.08.01) w zw. z art. 98 k.p.c. Sąd nakazał pobrać od pozwanego kwotę 314 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, w postaci opłaty sądowej od rozszerzonej części powództwa, która została tymczasowo wyłożona przez Skarb Państwa.